

ማንም ሊያቆመው አይቻለውም!

ዮናስ 05-29-18

ጠቅላይ ሚኒስትር ዓብይ አህመድ (ዶ/ር) የኢሕአዴግ ሊቀመንበር እንዲሆኑ ከተመረጡና በፓርላማ ከተሰየሙ ጊዜ ጀምሮ፣ አገሪቱ ላይ አንገሩ የነበረው የሥጋት ደመና እየተገፈፈ ነው። በአገሪቱ የተለያዩ አካባቢዎች በመገኘት ከሕዝብ ጋር እያደረጉ ባሉት ውይይትም ይህ እውነታ በሚገባ ተንፀባርቋል። እሳቸው እያስጀመሩ ያሉትን የለውጥ ሒደት በመደገፍ ሕዝብ በግልጽ እየተናገረም ነው። ለውጡ ስኬታማ እንዲሆንም ጊዜ ሊሰጣቸው እንደሚገባ መተማመኛ እየሰጠ ነው። የአገሪቱ የሥልጣን ሉዓላዊ ባለቤት እንደሆነ የሚታሰበው ሕዝብ የለውጡ አካል ለመሆን ቁርጠኝነት ሲያሳይ፣ የለውጡን ሒደት ለማደናቀፍ እየሞከሩ ያሉ ሃይሎችም እየተስተዋሉ ነው።

በኢትዮ ሶማሌ በጉጂና ጌዲዮ ቤኒሻንጉል ወዘተ እየተስተዋሉ የሚገኙት ግጭቶች ህጋዊ የሚመስሉ መፈክሮችን ከፊት ያስቀደሙ ቢመስሉም ፍጹም ህገወጥና በህግ አምላክ የሚያስብሉ ኢ ህገመንግስታዊ ጥያቄዎች ናቸው። ህጋዊ የሆኑት የህዝብ ጥያቄዎች ሁሉ እየተመለሱ ባለበት በዚህ ሰዓት እንዲህ ያሉ ግጭቶች የሚያጠይቁት ሌላ ምንም ሳይሆን ለውጡን የማደናቀፍ አጀንዳ ያነገቡ ሃይሎች ዛሬም ጨርሰው ያልተወገዱ መሆናቸውን ነው።

ኢትዮጵያ እስከ ዛሬ የኖረችው፣ አሁንም ያለችው፣ ወደፊትም የምትኖረው በታታሪና በምሥጉን ልጆቿ አለኝታነት እንጂ እንዲህ ባሉ ጠባብና ጎሳ ተኮር አጀንዳን በሚያራግቡ ሃይሎች አይደለም። ጠቅላይ ሚኒስትሩ እየሄዱበት ያለው መንገድ አስቀድሞም በነበረውና ግን ደግሞ የነበረውን እንዳልነበር ቆጥረው ህዝብን ሲያጎሳቁሉ ከነበሩ ሃይሎች ተቃራኒ በሆነው የህግ አምላክ

እና ህገ መንግስታዊ መንገድ ነው።

አገራችንን ያጋጠማትን ችግሮች በፍጥነት ለመፍታት በጠቅላይ ሚኒስትሩ መንገድ መጓዝና የሕግ የበላይነትን በማስከበር ሰላምና መረጋጋትን ማስፈን የግድ ይሆናል። በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ 38(3) ላይ እንደተገለጸው በፖለቲካ ፓርቲዎችም ውስጣዊ አሠራር ጭምር ዴሞክራሲያዊ እንዲሆን ያስገድዳል። በመሆኑም በኢሕአዴግ አባል ድርጅቶች መካከል የተካሄዱት ውይይቶችና ተያያዥ ጉዳዮች በብሔሮች መካከል ከመጠራጠርና አንድ በሌላው ላይ ሥጋት በመሆን የግጭት መንስኤ ሊሆን አይገባም።

የሕገ መንግሥቱ ዋና ግብ አንድ የፖለቲካ ማኅበረሰብ መፍጠር ነው። ይህ ግብ የሕገ መንግሥቱ መግቢያ ላይ ተቀምጧል። በሕገ መንግሥቱ ውስጥ የሠፈሩት አንቀጾችም ግባቸው ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ኢትዮጵያዊ የሆነ አንድ ማኅበረሰብ እንዲሆኑ መምራትና ማድረስ ነው። ማንኛውም ዜጋ ብሔራዊ ማንነቱን ይዞ በብሔር ማንነቱ ተሰባስቦም የብሔር መብቶቹ ተጠብቀውለት ከሌሎች ብሔሮች ጋር በአንድነት ኢትዮጵያዊ ማኅበረሰብን መገንባት የግድና ህጋዊው መንገድ ነው። ብሔርን መሠረት ያደረጉ ፓርቲዎች በመኖራቸው የተለያዩ ውሳኔዎችን ለማሳለፍ ክርክርና ውድድር ቢኖርም፣ ውሳኔ ካለፈ ግን ውሳኔውን በፀጋ መቀበል የዴሞክራሲያዊ ማኅበረሰብ መገለጫ ነው።

ይህንን አንድ የፖለቲካ ማኅበረሰብ ለመፍጠር ህገ መንግስታዊ የሆነውን የእኩልነት መብትን ማክበር ይጠይቃል። ብሔራዊ ማንነትን ያደረገ አድጊዊ አሠራርን አጥልሎ የሚያስቀር ወንፊት እንዲኖር ሕገ መንግሥቱ ይፈልጋል። አንቀጽ 25 ላይ እንደሠፈረው ማንም ሰው በፖለቲካዊ አመለካከቱ፣ ብሔሩንና ብሔረሰቡን መነሻ አድርጎ አድልኦ መፈጸም ክልክል ነው። እኩል

ውድድር እስካለ ድረስ ዜጎች እኩል ዕድል እንዲኖራቸው ስለሚያደርግ ለአብሮነት ዋስትና፣ ለኢትዮጵያዊነት ዋልታና ካስማ ሆነው ማገልገላቸው አይቀርም፡፡

ዜጎች በብሔራቸው ብቻ እንዳይፈናቀሉ ሲፈናቀሉም ሕገ መንግሥቱና ሌሎች ሕጎች በሚፈቅደው መሠረት ዕርምጃ መውሰድ እስከተቻለ ድረስ ኢትዮጵያዊነት ማበቡ አይቀርም፡፡ ለዚህ ደግሞ የጠቅላይ ጅምር ትልቅ ተስፋ አሳድሯል። የለውጡ እንቅፋቶች የሴራቸው መነሻ የቡድንና የግለሰብ መብትን እርስ በራሳቸው በማጋጨት የሚገለጽ ነው።

ያም ሆኖ በአንቀጽ 8 መሠረት በኢትዮጵያ የሉዓላዊነት መንበር ያለው ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ላይ ይሁን እንጂ ዞሮ ዞሮ አንድ ኢትዮጵያዊ (የፖለቲካ) ማኅበረሰብ መፍጠር እስከተቻለ ድረስ ይህ ችግር አይሆንም፡፡ እንደውም ብሔሮች በፌዴራል ተቋማት ውስጥ ፍትሐዊ በሆነ መልኩ ውክልናና ተሳትፎ እንዲኖራቸው ዋስ ይሆናል፡፡ ይልቁንም እስካሁን ያልሠራናቸውን ማከናወን ነው የሚጠበቀው፡፡

እነዚህ እንቅፋቶች እንዳያዘናጉን ካስፈለገ ሕገ መንግሥታችን ስለሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ከያዘው ክፍል አብዛኛው ስለግለሰቦችና ዜጎች መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል። ስለብሔሮችና ሌሎች ቡድኖች (ሕፃናት፣ ሴቶች፣ አርብቶ አደር፣ . . . ወዘተ) ድንጋጌዎቹ በጣም ጥቂት መሆናቸውም በተመሳሳይ፡፡

ባለፉት ሶስት ዓመታት ውስጥ በተለያዩ ክልሎች ውስጥ የብሔር ቅርፅ የነበራቸው ችግሮችም ሥጋቶችም መከሰታቸው ይታወቃል፡፡ አሁንም በአንዳንድ አካባቢዎች ላይ እየተስተዋሉ ነው። እንዲህ ዓይነቶቹ ችግሮችና ሥጋቶች አብሮነታችንን፣ ወንድማማችነታችንንና እህትማማችነታችንን

የሚፈታተን “እኛና እነሱ” የሚያባብል ብሎም ማለቂያ ወደሌለው አዘቅት የሚወስዱን ናቸውና በህግ አምላክ ሊባሉ ይገባል።

የሕገ መንግሥቱ አጻጻፍም፣ ሐሳብም ግን በቀላሉ ችግሮቹን ለመቅረፍ የሚያስችል ሆኖ ሳለ ለዜጎች የተሰጠውን ክብር፣ ዋስትናና ጥበቃ በብሔር በመጋረድ የሚነሳ ግጭት ህገወጥ ነው። በሕገ መንግሥቱ አንቀጽ 32 እና 41(1) ላይ በግልጽ እንደተቀመጠው ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ብሔሩ ምንም ይሁን ምን፣ ገደብ በሌለው ሁኔታ በየትኛውም የአገሪቱ ክፍል ተዘዋውሮ፣ በማንኛውም የኢኮኖሚ መስክ ተሰማርቶ ለመተዳደሪያው የመረጠውን ሥራ የመሥራት መብት አለው። እነዚህ መብቶች በክልል ሕገ መንግሥቶቹም በድጋሜ ተረጋግጠዋል። በአገር ውስጥ ለመዘዋወር ደግሞ ፓስፖርት ወይም የመኖሪያ ፈቃድ አያስፈልግም። እያስተዋልናቸው የሚገኙት ደግሞ ከዚህ ተጻራሪ የሆኑ አጀንዳ ያዘሉ ግጭቶችን ነው። በመሆኑም እንደነዚህ ዓይነቶቹን የመብት ጥሰቶች የፖለቲካ አንድምታቸው ላይ ከማተኮር ይልቅ ግለሰባዊ ማድረግ፣ መፍትሔያቸውንም በፍርድ ቤት በኩል እንዲሰጥ በህግ አምላክ ማለት አለብን።

ግለሰቦች መብታቸውን ለቡድኖች ጥቅም፣ በቁጥር ብዙ ስለሆኑ አሳልፈው መስጠት አለባቸው የሚል በእኛም ሕገ መንግሥት ይሁን በሌሎች ላይ የለም። የቡድን መብት መሠረቱም የግለሰብ መብት ነው። የግለሰቦች መብት እየተጣሰ የቡድን መብት ሊከበርም አይችልም። ለነገሩ የኢሕአዴግ ይፋዊ አቋምም ይህንኑ የሚያጠናክር ነው።

ፓርቲውን አቋሙን “በኢትዮጵያ የዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ግንባታ ጉዳዮች” እንደተገለጸው ሕገ መንግሥቱ የግለሰቦችን መብት በማስከበር ሽፋን የብሔር ብሔረሰቦች መብት መረገጥን እንደማይቀበል ሁሉ በብሔር/ብሔረሰቦች መብት መከበር ሽፋን የግለሰቦች መብት መታፈንን

እንደማይቀበል ይገልጻል፡፡ ግጭት በሚያጋጥምበት ወቅት አንዱ ከሌላው የበላይ ነው ብሎ በመፈረጅ አንደኛውን ረግጦ ሌላኛውን በማክበር መልክ መፍታት እንደማይቻልም እንዲሁ አስረግጦ ያስረዳል፡፡ የቡድን መብት ከግለሰብ እንደሚቀድም መውሰድ ውጤቱ የሁሉንም መብቶች መሸርሸርንና መታፈንን ከማስከተል በስተቀር መፍትሔ እንደማይሆን አጽንኦት በመስጠት የፓርቲው አሠራር እንዲሆን ይገልጻል፡፡ ችግሩ ቃልና ተግባር ባለመገጣጠሙ ነው፡፡ አሁን ደግሞ በአዲሱ ሊቀመንበርና ጠቅላይ ቃልና ተግባርን የሚያገጣጥሙ ስራዎች በተጀመሩበት ሰዓት እንዲህ ያለ ነገር ማምጣት የሚሆነው ለውጡን ማደናቀፍ ነው።

አሁን ኢትዮጵያን ከምንም ነገር በላይ የሚያስፈልጋት ልጆቿ በእኩልነት ሊያኖራቸው የሚችል ጠንካራ ኢትዮጵያዊነት ብቻ እንደሆነ ሊሰመርበት ይገባል፡፡ ይህ ጠንካራ አንድነት ልዩነቶችን እያስተናገደ በሰላምና በፍቅር የሚኖሩበት መሆን እንዳለበት ህገ መንግስቱም ጠቅላይም አስረግጠዋል፡፡ ዋናውና መሠረታዊው ጉዳይ በተጀመረው የለውጥ ሒደት አማካይነት አገርን ከአደጋ እየተከላከሉ ሁሉን አሳታፊ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓት መገንባት እንጂ፣ በአንድ ጎራ ስም ሌላ ትርምስ ማስነሳት አይደለም፡፡ አገር ከምንም ነገር በላይ ስለሆነች ለተጀመረው ለውጥ ቢቻል ደጋፊ መሆን፣ ካልተቻለ ደግሞ አደብ መግዛት ይመረጣል፡፡ ከዚያ ባሻገር ግን በህግ አምላክ ብለናል።